

ارتباط بین گیرنده استروژن و پروژسترون با وضعیت قاعدگی در بیماران مبتلا به سرطان پستان مراجعه کننده به بیمارستان های قائم و امید مشهد

دکتر فاطمه همائی شانديز^۱ - دکتر حميد سعيدى ساعدى^۲ - دکتر نوريه شريفى^۳

چکیده

زمينه و هدف: رشد سلول های سرطان پستان، اغلب تحت تأثیر هورمون های استروئیدی قرار می گیرد. تعیین غلظت های سلولی گیرنده هورمون استروژن (ER) و پروژسترون (PR) در تومور، جهت تعیین آن دسته از بیمارانی که از هورمون درمانی سود می برند، مورد استفاده قرار می گیرد. میزان مثبت شدن گیرنده هورمونی، با درجه تمایز و نوع بافت تومور، سن و وضعیت یائسگی بیمار مرتبط است. مطالعه حاضر با هدف ارزیابی ارتباط بین نتایج بررسی ایمونوهیستوشیمیایی ER و PR با خصوصیات بالینی آسیب شناسی، بویژه وضعیت قاعدگی، در بیماران مبتلا به سرطان پستان انجام شد.

روش تحقیق: در این مطالعه توصیفی-تحلیلی، طی مدت یک سال، ۳۲۴ بیمار مبتلا به سرطان پستان، در بخش آسیب شناسی و رادیوتراپی-انکولوژی بیمارستان قائم (عج) و امید مشهد، از نظر گیرنده های هورمونی استروژن و پروژسترون، با استفاده از روش ایمونوهیستوشیمیایی، مورد آزمایش قرار گرفتند. خصوصیات بالینی آسیب شناسی بیماران مثل سن، جنس، وضعیت قاعدگی، نوع آسیب شناسی و درجه بیماری نیز با استفاده از اطلاعات موجود در پاسخ های آسیب شناسی و معاینه بالینی اولیه، کسب شد. داده ها با استفاده از نرم افزار SPSS (نسخه ۱۱/۵) و آزمون کای دو در سطح معنی داری $P < 0/05$ مورد تجزیه و تحلیل قرار گرفتند.

یافته ها: از ۳۲۴ بیمار، ۵۲/۵٪ (۱۷۰ مورد) گیرنده استروژن و ۴۹/۷٪ (۱۶۱ مورد) گیرنده پروژسترون مثبت بودند. از ۲۱۷ بیمار قبل از یائسگی، ۱۱۵ نفر (۵۲/۹٪) گیرنده استروژنی مثبت و ۱۰۲ نفر (۴۷/۱٪) گیرنده استروژنی منفی بودند. فراوانی مثبت شدن گیرنده استروژن در بیماران یائسه ۴۷/۶٪ بود؛ همچنین، ۵۳٪ بیماران قبل از یائسگی و ۴۳/۹٪ زنان یائسه از نظر گیرنده پروژسترون مثبت بودند ($P = 0/077$). در ۵۲/۹٪ موارد زیر ۳۰ سال نیز، گیرنده استروژن مثبت بود.

نتیجه گیری: در مطالعات مختلف مشخص شده است که میزان مثبت شدن گیرنده های استروژن و پروژسترون در زنان پس از یائسگی بیشتر از سنین قبل از یائسگی می باشد. با توجه به نتایج معکوس به دست آمده در مطالعه حاضر، بهتر است روش ایمونوهیستوشیمیایی در آزمایشگاه های مرجع کنترل شود؛ زیرا به نظر می رسد شایع ترین علت اختلاف حاصله، اشکال در تثبیت نمونه بافتی و روش های انجام آزمایشات می باشد.

واژه های کلیدی: سرطان پستان؛ گیرنده استروژن؛ گیرنده پروژسترون؛ ایمونوهیستوشیمیایی؛ وضعیت قاعدگی

مجله علمی دانشگاه علوم پزشکی بیرجند. ۱۳۸۸؛ ۱۶ (۲): ۴۲-۴۸.

دریافت: ۱۳۸۶/۱۲/۱۵ اصلاح نهایی: ۱۳۸۷/۵/۲۶ پذیرش: ۱۳۸۷/۶/۲۶

^۱ استادیار گروه رادیوتراپی-انکولوژی، مرکز تحقیقات سرطان، دانشگاه علوم پزشکی مشهد

^۲ نویسنده مسؤول؛ استادیار گروه رادیوتراپی-انکولوژی و مرکز تحقیقات سرطان، دانشگاه علوم پزشکی مشهد

آدرس: مشهد-خیابان کوهسنگی-بیمارستان امید-بخش رادیوتراپی-انکولوژی

تلفن: ۰۵۱۱-۸۴۲۶۰۸۲ نمابر: ۰۵۱۱-۸۴۲۸۶۲۲ پست الکترونیکی: hamidsaedi53@yahoo.com

^۳ استادیار گروه آسیب شناسی، مرکز تحقیقات سرطان، دانشگاه علوم پزشکی مشهد